

Adres artykułu: <https://bip.iaepan.edu.pl/artukul/rekonstrukcja-dzialalnosci-gospodarczej-wczesnosredniowiecznych>

Rekonstrukcja działalności gospodarczej wczesnośredniowiecznych

- [Trwające](#)
- [Zakończone](#)

Informacje o projekcie

Tytuł projektu: Rekonstrukcja działalności gospodarczej wczesnośredniowiecznych społeczności ludzkich w oparciu o badania zmian kopalnych zbiorowisk roślinnych i ich bioróżnorodności na przykładzie modelowego stanowiska w Radomiu

Numer projektu: 2014/13/N/HS3/04592

Kierownik projektu: mgr Grzegorz Skrzyński

Jednostka prowadząca projekt: Instytut Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk

Źródło finansowania projektu: Narodowe Centrum Nauki, 2014-2016

Wykonawcy:

mgr Grzegorz Skrzyński - Kierownik projektu

dr hab. Maria Teresa Lityńska-Zajac - Opiekun naukowy

Charakterystyka

1. Cel prowadzonych badań/hipoteza badawcza

Głównym celem badań jest rekonstrukcja działalności gospodarczej wczesnośredniowiecznych społeczności ludzkich przeprowadzona w oparciu o zmiany

bioróżnorodności roślinnej doliny Mlecznej na obszarze sąsiadującym z grodziskiem „Piotrówka” w Radomiu. Analizy makroskopowych szczątków roślinnych pozyskanych z sondowań w pokładach torfów niskich oraz pochodzące z obiektów archeologicznych będą stanowiły podstawę do weryfikacji założenia o pozytywnym wpływie osadnictwa na różnorodność biocenotyczną dolin rzecznych Polski niżowej. W celu ustalenia zmian we florze stanowiska konieczna będzie identyfikacja roślinności porastającej dolinę w czasie poprzedzającym ekspansję grup ludności słowiańskiej na tym terenie oraz określenie jakim przekształceniom uległy one po kolonizacji. Uzyskane wyniki oznaczeń diaspor roślinnych zostaną zestawione jako listy florystyczne i analizy fitosocjologiczne oraz ekologiczne przygotowane dla rozpoznanych gatunków. Pozwolą one na prześledzenie zachodzących modyfikacji w strukturze zbiorowisk roślinnych oraz na uchwycenie zmian w bioróżnorodności flory badanego terenu we wczesnym średniowieczu oraz ich tempa. Dodatkowo, pozostałości roślin synantropijnych będą mogły zostać wydатовane metodą radiowęglową. Posłużą więc one jako element pośrednio datujący pojawienie się osadnictwa, tożsamego z pojawieniem się na badanym terenie roślin synantropijnych. Wyniki przeprowadzonych badań stanowić będą podstawę do rekonstrukcji wczesnośredniowiecznej gospodarki. Zaplanowane badania będą zatem istotnym krokiem na drodze do poznania procesów biologicznych i staną się punktem odniesienia w badaniach archeologicznych.

2. Zastosowana metoda badawcza/metodyka

Główną metodą stosowaną w projekcie będzie analiza makroskopowych szczątków roślinnych pozyskanych podczas przesiewania na sitach osadów torfów niskich oraz flotacji wypełnisk obiektów archeologicznych. Przynależność taksonomiczna wyizolowanych pozostałości roślinnych określana jest za pomocą metody morfologiczno-porównawczej. W tym etapie badań niezbędne jest korzystanie ze zbiorów zielnikowych. Dysponując spisem oznaczonych do poziomu gatunku roślin, dokonuje się ich klasyfikacji syntaksonomicznej. Wraz z analizami fitocenoz podczas pracy z uzyskaną listą florystyczną danego stanowiska dla konkretnych gatunków roślin, zostaną określone warunki środowiskowe, w jakich możliwe jest funkcjonowanie oznaczonego taksonu. Zestawienia florystyczne z poszczególnych miejsc próbkowania zostaną opracowane statystycznie w celu ujednolicenia wyników oraz wychwycenia ewentualnych współzależności. Jako uzupełnienie analiz botanicznych zostanie zastosowane datowanie pozostałości metodą połowicznego rozpadu izotopu węgla ^{14}C . Jako badania weryfikujące oraz wzbogacające zostaną przeprowadzone badania palinologiczne. Pozwoli to na wychwycenie ewentualnych nieścisłości między makro i mikro pozostałościami flory jak i poszerzy spektrum badań o dane o roślinności porastającej sąsiadujące okolice.

3. Wpływ spodziewanych rezultatów na rozwój nauki, cywilizacji, społeczeństwa

Unikalne w archeobotanice i paleoekologii spojrzenie z poziomu zmian bioróżnorodności na przeobrażanie się szaty roślinnej dostarczy wielu nowych danych dla szeregu dziedzin botaniki i ekologii roślin a także będzie bezcennym źródłem informacji dla archeologów badających gospodarkę wczesnośredniowiecznej ludności słowiańskiej. Wyniki przeprowadzonych badań przyczynią się do poznania mechanizmów antropogenizacji flory we wczesnym średniowieczu. Dostarczą one również danych dla fitosocjologów zajmujących się zbiorowiskami roślinnymi towarzyszącymi ekstensywnej uprawie. Wyniki przeprowadzonych prac przyniosą także informacje istotnie dla poznania zagrożonych wyginięciem gatunków chwastów segetalnych oraz zbiorowisk roślinnych przez nie tworzonych. Ponadto, wniosą wkład w badania bardzo bogatych florystycznie zbiorowisk okrajkowych. Jednak najważniejszym aspektem badań będzie ich wartość dla archeologów. Prócz informacji o gatunkach uprawianych roślin dostarczą one wiedzy o zaawansowaniu zabiegów agrotechnicznych (zasiew, płodozmian, odłogowanie, zbiór plonów i ich obróbka). Oznaczenia pozostałości drewna umożliwią określenie preferencji dawnych mieszkańców co do używanych przez nich gatunków drewna (materiał budowlany, opałowy itp.). Tempo i powierzchnia zmian szaty roślinnej pozwoli pośrednio wnioskować o wielkości pierwotnej, wczesnośredniowiecznej diaspory ludzkiej. Pojawienie się pierwszych szczątków roślin synantropijnych da możliwość na określenie przybliżonej daty kolonizacji terenu. Odkryte na stanowiskach archeologicznych szczątki roślin, w zależności od kontekstu archeologicznego, pozwolą także na wnioskowanie o innych dziedzinach życia (magia, wierzenia, ziołolecznictwo, dieta oraz innych). Dodatkowo, wyniki tych badań znajdą zastosowanie podczas planowanej inwestycji, której założeniem jest stworzenie parku archeologicznego. Rezultaty analiz makroskopowych szczątków roślinnych znajdą szerokie zastosowanie w rekonstruowaniu dawnych osad i grodziska oraz gospodarki prowadzonej przez ich mieszkańców. Będą one również podstawą do odtworzenia warunków środowiskowych, w których funkcjonowały dawne społeczności.

Metryczka

Opublikował w BIP:	Instytut Archeologii i Etnologii PAN
Data opublikowania:	14.05.2020 08:05
Ostatnio zaktualizował:	Instytut Archeologii i Etnologii PAN
Data ostatniej aktualizacji:	14.05.2020 08:05

Liczba wyświetleń:

12